

Biodiversiteit visie Boerenbond

Symposium biodiversiteit
4 november 2010

Landbouw en biodiversiteit

- Domesticatie leidde tot 1000den variëteiten en soorten
- Heel wat biodiversiteit is er omwille van landbouw (akkervogels, habitattypes zoals bepaalde graslanden,....)
- MAAR moderne landbouw wordt als grootste schuldige voor verlies aan soorten beschouwd (verzuring, vermesting, schaalvergroting,...).

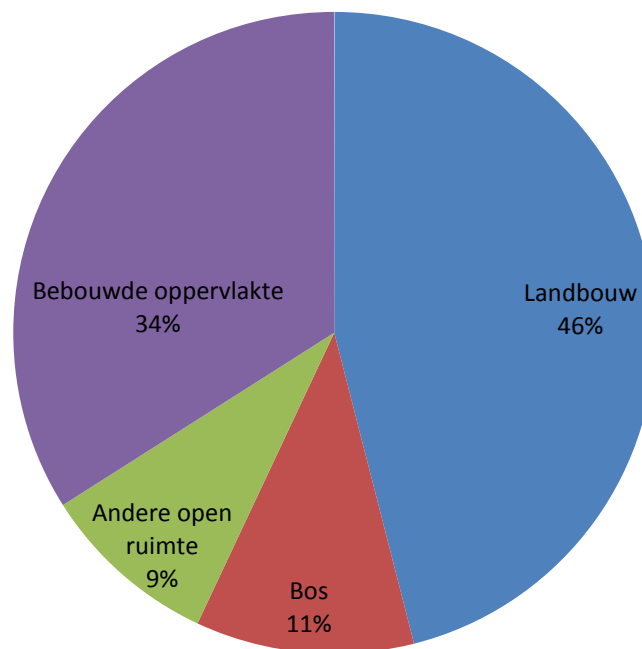
Multifunctionele landbouw

- Landbouw is meer dan voedselproductie:
6Fen
  - Food
  - Feed
  - Fuel
  - Fibre
  - Flower
  - Fun
- Belang verschillende functies hangt af van economie, technologie en maatschappelijke factoren

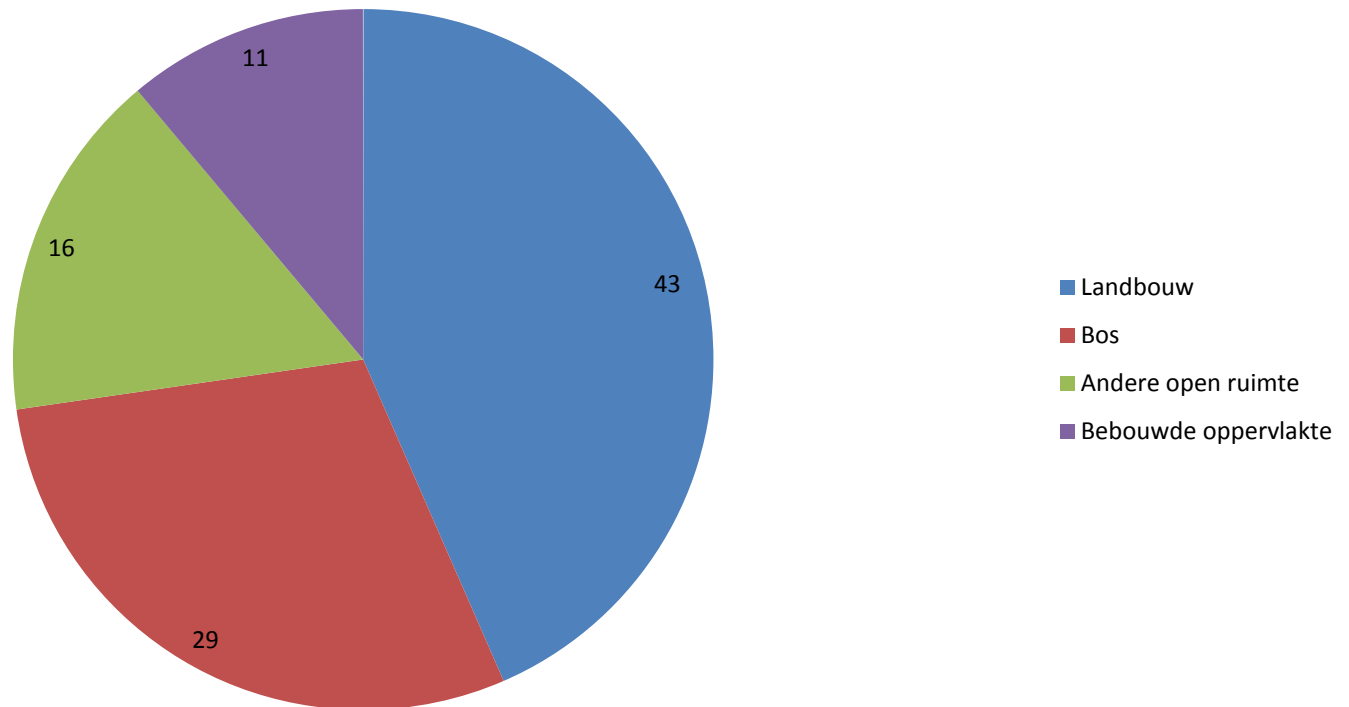
Verstedelijkt Vlaanderen

Vlaanderen

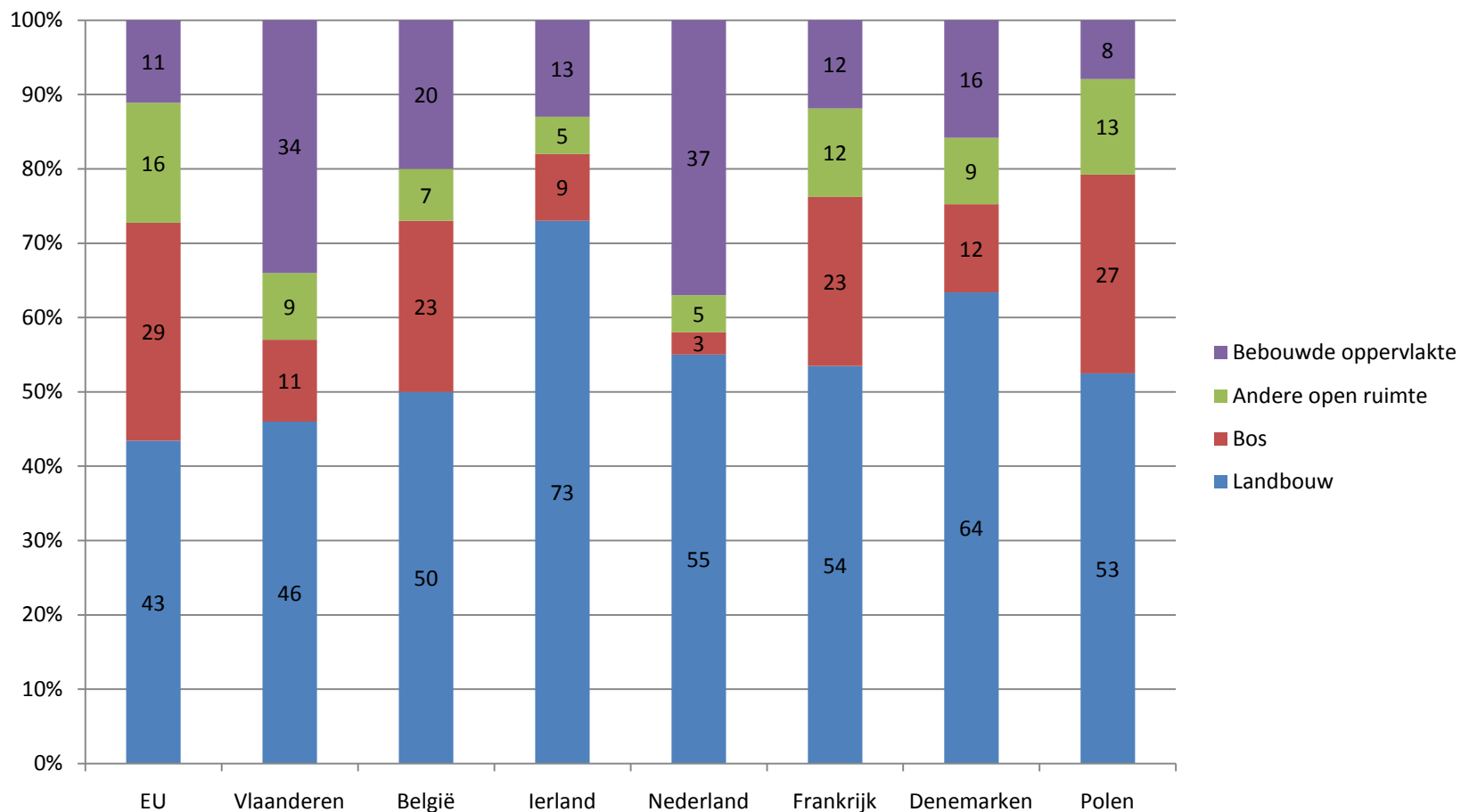

EU gemiddelde

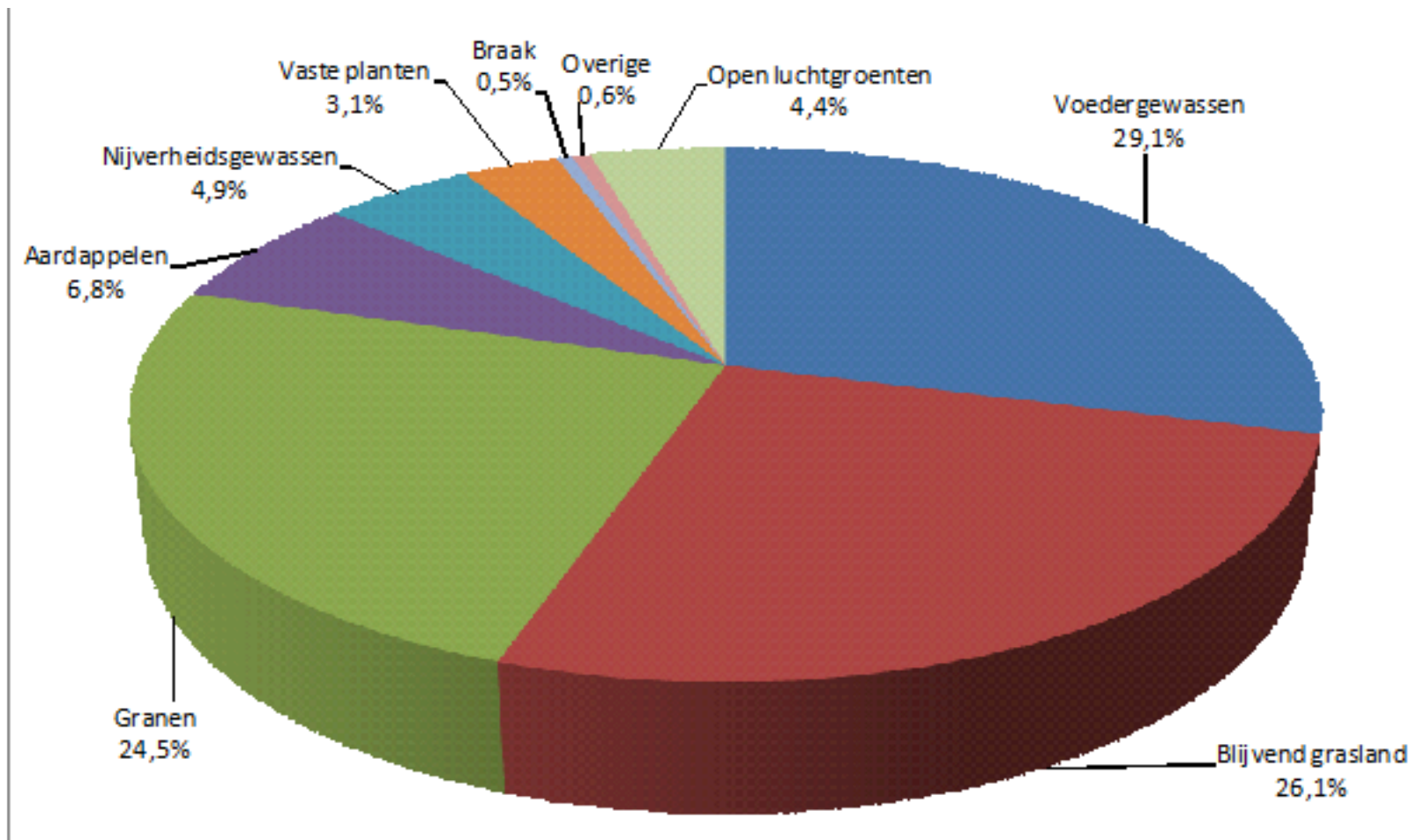
EU

Landgebruik in Europa

Aanwending van landbouwgrond in Vlaanderen (2009)

Inspanningen in landbouwgebied

- Oppervlakte Vlaams landbouwareaal waarop maatregelen (natuur en milieugericht) worden genomen neemt toe:
  - 21453 ha in 2000
  - 64898 ha in 2009
- Knelpunt in Vlaams beleid: geen vergoeding voor maatregelen in uitbreidingsperimeters van natuurreservaten

Agro-beheersgroepen

- Initiatief in boerenhanden
- Lokale samenwerkingsverbanden van landbouwers m.b.t. agrarisch natuur- en landschapsbeheer
- Binnen het economisch landbouwgebeuren
- Via projectmatige en gebiedsgerichte aanpak efficiënter werken

Vlaamse landbouw wordt duurzamer

- SEQ indicator (gewasbeschermingsmiddelen): in 2005 -43% tov 1990
- Stikstofemissie naar lucht, bodem en water uit landbouw is in 2007 met 69% gedaald tov 1990
- Oppervlakte natuur met overschrijding kritische last verzuring: meer dan 90% in 1990 naar 46% in 2006

Wantrouwen blijft, nood aan rechtszekerheid

- Inspanningen voor biodiversiteit werken soms contraproductief:
  - Nieuwe natuurwaarden in landbouwgebied kunnen hypotheek leggen op verdere landbouwuitbating:
    - Vergunningenbeleid
    - Planologische bestemmingen
- Daarom 'verweven waar kan, scheiden waar moet'

Een biodiversiteitstoets, aantasting van rechtszekerheid?

- Biodiversiteitstoets altijd naast socio-economische afweging
- In het kader van de Europese regelgeving rond Natura 2000: passende beoordeling (= biodiversiteitstoets)
  - Legt hypotheek op bedrijfsontwikkeling (vb. situatie Nederland)
  - In Vlaanderen onduidelijk hoe men dit gaat aanpakken

Wantrouwen blijft, landbouwareaal onder druk

- Compensatieverplichting voor natuur bij grote infrastructuurwerken (havens, Sigmaphan) wordt vaak gerealiseerd in landbouwgebied.
- Ethische vraag: blijft het verantwoord om bij een groeiende vraag naar voedsel vruchtbare landbouwgronden om te zetten naar natuur?

Natuurcompensaties

- Landbouw betrekken als gesprekspartner en bij het beheer (vb. Sigmoplan)
- Projecten gefaseerd uitvoeren
- Via monitoring en onderzoek leren om aanleg en beheer te optimaliseren
- Zuinig ruimtegebruik, inname van landbouwgrond beperken

Biodiversiteit en ecosysteemdiensten

Ondersteunde ecosysteemdienst, Bodemvruchtbaarheid:

- Organische stofgehalte in de Vlaamse bodem daalt
- Nood aan voorlichting en vertaling van onderzoek naar de uitvoering van goede landbouwpraktijken
- Voorbeeld: kenniscirkels in project Bodembreed
- Knelpunten in Vlaams beleid:
  - Bepalingen in mestdecreet werken soms tegen
  - Subsidies voor groenbedekking werden afgeschaft

Biodiversiteit en ecosysteemdiensten

Functionele agro-biodiversiteit:

- Beschikbare kennis is fragmentarisch
- Vlaamse landbouw
  - Nood aan betere afstemming onderzoek-praktijk
  - Meer onderzoek vanuit landbouweconomische benadering:
    - Vb perceelsranden, mindere opbrengst door grondinname vs minder gebruik gewasbestrijdingsmiddelen

Genetische diversiteit in landbouw

- Landbouwgewassen: talrijke variëteiten werden in de loop van de geschiedenis ontwikkeld
- Inspelen op wijzigende milieucondities en veranderend consumentenpatroon → selectie van nieuwe rassen
→ voorbeeld: recent ontwikkelde appelrassen zoals Kanzi

Economische waardering van biodiversiteit en ecosysteemdiensten

- Kan leiden tot een beleid met gepaste financiële stimulansen
- Evaluatie van projecten: alle aspecten in rekening brengen
  - Agro-ecosysteemdiensten
  - Socio-economische aspecten

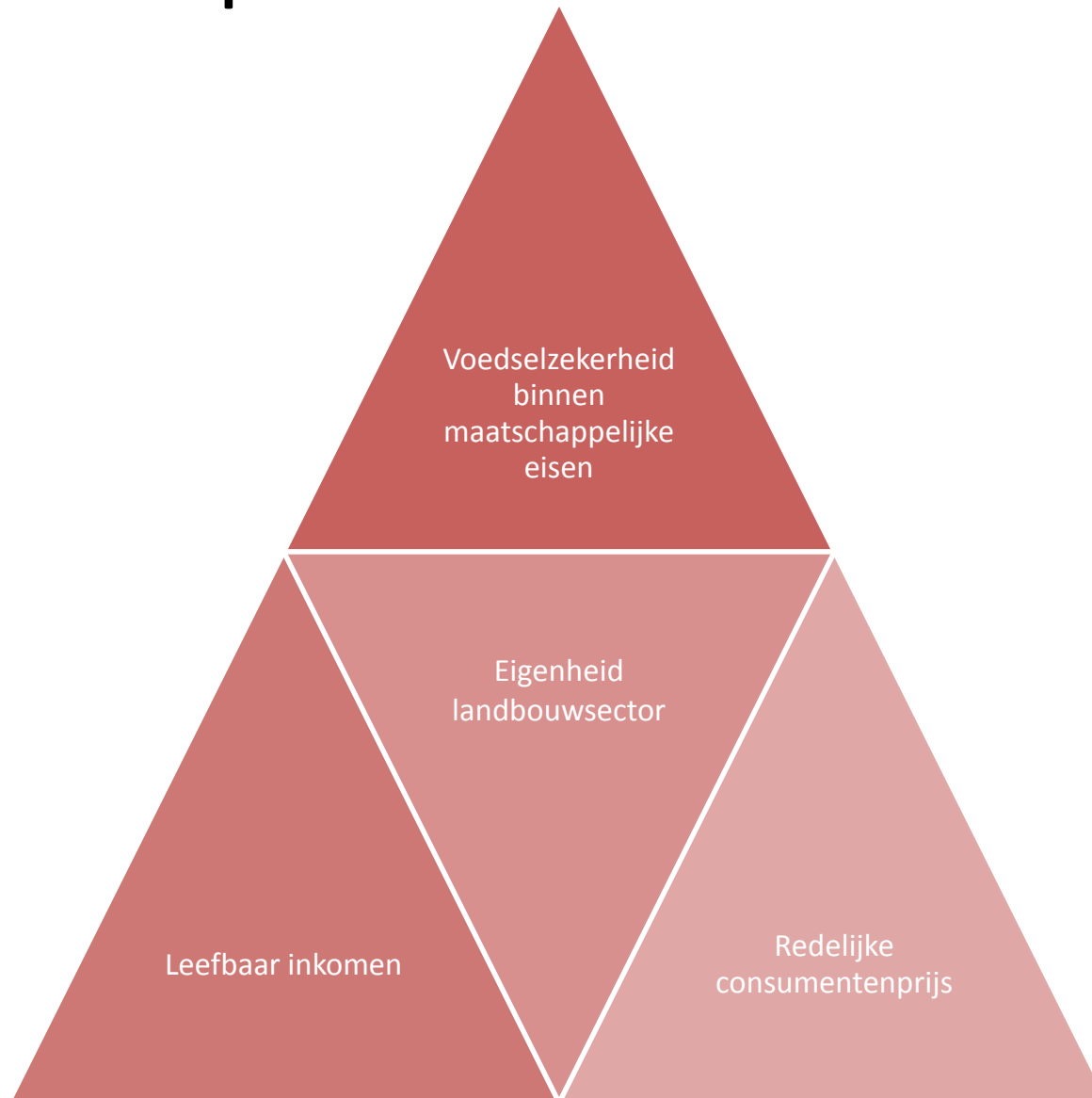

Vlaams beleid en onderzoek

- Pact 2020: 70% van de instandhoudingsdoelstellingen zijn gerealiseerd in 2020
- Daarom duidelijkere prioriteitsstelling nodig naar Europeesrechtelijk beschermde soorten en habitats in het Vlaamse biodiversiteitsbeleid en onderzoek

Europees landbouwbeleid

Voedselzekerheid
binnen
maatschappelijke
eisen

Eigenheid
landbouwsector

Leefbaar inkomen

Redelijke
consumentenprijs

20

Europees landbouwbeleid

- Maatschappelijke verwachtingen naar biodiversiteit moeten via een stimulerend investerings- en vergoedingsbeleid opgenomen worden als agromilieumaatregelen zonder ze direct te vertalen naar maatschappelijke eisen.
- Een sterk GLB is nodig om aan verschillende verwachtingen te kunnen voldoen.

